

Pris på ergoterapi – selvfølgelig!

Hvad et praksispuljeprojekt kan føre til.

Af Kirsten Storminger, ergoterapeut, MSc

Baggrund

Ergoterapeutgruppen i Træningssektionen i Hillerød Kommune, som består af 20 fysioterapeuter og 11 ergoterapeuter, søgte i 2009 Ergoterapeutforeningens Praksispulje med det formål at skabe fælles faglig udvikling for at ruste ergoterapeuterne til Sundhedslovens øgede krav om evidens, borgerinddragelse og effektdokumentation.

En fælles beslutning om at anvende den ergoterapeutiske arbejdsprocesmodel OTIPM dannede basis for ergoterapeuternes ønske om at skærpe den fælles holdning til, at det var den individuelle borgers problemstillinger, som var styrende for valg af undersøgelsesredskaber og intervention.

Ligeledes ønskede ergoterapeuterne at anvende ADL-taxonomien før og efter den ergoterapeutiske intervention, idet dette redskab både tager udgangspunkt i aktivitetsperspektivet, understøtter borgerens motivation, er validt, reliabelt, og er nemt at anvende.

På den måde ville den ergoterapeutiske intervention blive dokumenteret, synliggjort og kvalitetsudviklet til gavn for borgerne i Hillerød Kommune og ergoterapifaget generelt og dermed opfylde kravet om evidens og dokumentation.

Projektplan

Ergoterapeuterne i Hillerød Kommune fik bevilliget kr.23.000,- af Praksispuljen, som blev anvendt til et 3 dages undervisning med Eva Wæhrens, ergoterapeut, PhD. Denne undervisning bestod af 2 dage med undervisning i OTIPM og ADL-taxonomien, herefter en periode med afprøvning suppleret med logbogsnotater. Forløbet afsluttedes med en opsamlings- og evalueringsdag.

Som evaluering af det samlede projekt blev det fra starten aftalt at afholde et fokusgruppeinterview.

Forventninger til resultat

Træningssektionens ergoterapeuter forventede at opnå følgende:

- En fælles faglig udvikling via den ergoterapeutiske arbejdsprocesmodel OTIPM
- Et fælles fagligt fundament som udgangspunkt for valg af relevante undersøgelsesredskaber i forhold til den ergoterapeutiske arbejdsprocesmodel
- Et fælles fagligt måleredskab – ADL-taxonomien, som er reliabelt og validt, til at dokumentere intervention på aktivitets- og deltagelsesniveau
- Et måleredskab som alle Træningssektionens ergoterapeuter vil anvende før og efter intervention

Processen

Undervisningen i brug af OTIPM og ADL-taxonomien fandt sted i februar 2010, herefter fulgte 4 måneder, hvor ergoterapeuterne anvendte ADL-taxonomien efter aftale med Eva Wæhrens. I juni 2010 blev der afholdt en evaluerings- og opsamlingsdag med Eva Wæhrens. Evalueringen viste stor begejstring i forhold til anvendelse af både OTIPM og ADL-taxonomien.

På den baggrund blev gruppen enige om fortsat at anvende ADL-taxonomien og indgå et samarbejde med Eva Wæhrens om at anvende ADL-taxonomien i den reviderede udgave og overdrage resultaterne til Eva med henblik på en standardisering af undersøgelsesredskabet.

I december 2010 fik ergoterapeutgruppen, som næste skridt i den faglige udvikling, mulighed for samlet at komme på AMPS-kursus via 3-partsmidler – 2 ergoterapeuter var dog på barsel i denne periode.

For at få indblik i hvorledes brug af OTIPM og ADL-taxonomien havde påvirket deres praksis, før de blev influeret af AMPS-kurset, valgte ergoterapeutgruppen at lave en status på, hvorledes praksis havde ændret sig i de 10 måneder, der var gået siden opstart af processen. Et fokusgruppeinterview blev afholdt ud fra spørgsmålet: "Hvorledes har jeres praksis ændret sig, siden I begyndte at anvende OTIPM og ADL-taxonomien".

Seks måneder efter AMPS-kurset blev der afholdt endnu et fokusgruppeinterview ud fra spørgsmålet: Hvorledes spiller AMPS-undersøgelsesredskabet sammen med brug af OTIPM og ADL-taxonomien og hvorledes har det påvirket jeres praksis?"

Resultaterne

Resultaterne er opgjort på baggrund af data fra begge fokusgruppeinterviews.

Faglig sikkerhed og faglig stolthed

Det er et gennemgående træk, at brug af arbejdsprocesmodellen OTIPM, sammen med ADL-taxonomien og AMPS-undersøgelsesredskabet har tydeliggjort, hvad ergoterapi er, og hvad ergoterapeuten har som sit centrale fokusområde. Der er en klar overensstemmelse mellem det, der bliver sagt, og de undersøgelser, der bliver foretaget. Som konsekvens oplever ergoterapeuterne en større faglig sikkerhed og bevidsthed.

Brug af OTIPM'en har medført et større overblik over, hvor man er i processen og har skabt en god struktur med en forståelse af handlemuligheder – behandling kontra compensation. Ved både at interviewe borgeren og dermed få de selvrappede informationer og at se borgeren udføre en aktivitet i praksis er den enkelte ergoterapeuts forståelse af borgerens aktivitetsproblematikker blevet styrket. Aktivitet frem for sygdom er kommet i fokus.

Både ADL-taxonomien og AMPS-undersøgelsen har nu en fast plads i den ergoterapeutiske redskabskasse.

Alt i alt har det ført til, at ergoterapeuterne oplever at være tydeligere i forhold til kerneydelserne. Ergoterapeutrollen er blevet tydeligere ved, at ergoterapeuten er mere præcis og klar i udmeldinger og prioriteringer både i formidlingen til borgere og til samarbejdspartnere. Dermed er ergoterapeuterne blevet mere synlige, hvilket blandt andet har medført en klarere snitflade, i det i forvejen gode samarbejde til de tætteste samarbejdspartnere, fysioterapeuterne.

Et eksempel herpå er, at "Rygskolen" er tilrettelagt på den måde, at ergoterapeuten starter med ADL-taxonomi, før fysioterapeuterne starter deres del af den fælles undersøgelse. Det har ført til, at borgeren mødes med aktivitetstankegangen "hvad kan du?" frem for fokus på symptomer som smerter og bevægelighed.

Et bevidst valg fortalt med faglig stolthed.

Fælles faglighed og fælles sprog

Det, at den samlede ergoterapeutgruppen har deltaget i hele forløbet, har ført til større lyst til sparring og løbende supervision af hinanden i et fælles sprog. "Vi har fælles fodslag med fokus på ergoterapiens kerneområde – aktivitet", som en af ergoterapeuterne udtrykker det. Det har også medført, at gruppen oplever sig mere homogen på trods af forskelle i alder, uddannelsesforløb og arbejds erfaringer.

Flertallet nævner betydningen af et skærpet klinisk blik i observationssammenhænge og videre en skærpelse af den analytiske sans, som har givet mod på at inddrage nye opgaver og nye arbejdsprocesser fx indretning af en AMPS-lejlighed, en have, AMPS-undersøgelse af borgere for Jobcentret og i forbindelse med rengøringsvurderinger.

Samarbejde/formidling med borgere og andre samarbejdspartnere

Generelt opleves den større faglige sikkerhed at have medført en klarere kommunikation med borgeren. Det er blevet klarere, hvad ergoterapi handler om for borgeren, idet både sprog og handling afspejler ergoterapeutens fokus på hverdagslivets aktiviteter. Ergoterapeuterne fortæller hvorledes en borger henvist fra Jobcentret udtaler: "Der er aldrig nogen, der tidligere har hørt på mig på den måde". Ligesom en ny neurologisk patient sagde: "Jeg følte mig taget alvorlig". Der er generelt en god overensstemmelse mellem det, borgeren oplever som sine aktivitetsproblemer, og det, som resultaterne af AMPS-undersøgelsen viser. En udfordring i samarbejdet med borgeren er pædagogikken både ved introduktion til AMPS-undersøgelsen og i forbindelse med formidling af undersøgelsesresultaterne.

For ergoterapeuterne har det medført, at de føler sig mere sikre i forhold til afgrænsning mellem funktions- og aktivitetsperspektivet, hvilket har gjort det muligt, at det er fysioterapeuterne der træner på kropsniveau og ergoterapeuterne der træner på aktivitetsniveau. Det er især blevet tydeligt i samarbejdet mellem fysio- og ergoterapeuter, der arbejder på "Rygskolen", med borgere med KOL og på Rehabiliteringsafdelingen.

I det indbyrdes samarbejde mellem ergoterapeuterne er det ligeledes blevet muligt at henvise borger med specifikke vanskeligheder til de ergoterapeuter, der arbejder med specialtområderne fx hånd- og skuldergenoptræning. Men også specialisterne har aktivitetsperspektivet i baghovedet og anvender ADL-taxonomien før og efter intervention.

Et andet tema, som blev tydeligt i interviewene, var, hvordan det større fokus på aktivitetsniveauet kunne formidles til samarbejdspartnere både mundtligt og skriftligt, så de bagved liggende begrundelser for valg af aktivitet og aktivitetsprocessen blev tydeligere, så aktivitetsperspektivet blev fastholdt og blev læst af samarbejdspartnere. Det var vigtigt for alle ergoterapeuterne.

Undervisning med korte oplæg om konkrete aktiviteter blev set som en mulighed fx til hjemmeplejen, til fysioterapeuterne og på Rehabiliteringsafdelingen. En ide var at anvende den samme metode, som blev brugt i formidlingen til borgerne.

Konklusion

Ergoterapeutgruppen satte i forbindelse med praksispuljeansøgningen en række mål op, som alle er indfriet:

Den ergoterapeutiske arbejdsprocesmodel OTIPM bruges i dagligdagen sammen med ADL-taxonomien, som anvendes til alle nyhenviste borgere, til specifikke grupper før, under og efter forløbet af alle ergoterapeuterne og dermed er der opnået en fælles faglig udvikling, som var hovedformålet.

Derudover har alle ergoterapeuter nu en AMPS-certificering, som yderligere har understøttet den fælles faglige udvikling. AMPS er blevet en vigtig undersøgelse i den ergoterapeutiske værktøjskasse.

Via den proces som ergoterapeutgruppen i Træningssektionen i Hillerød Kommune har været igennem, er det muligt at leve op til, at det er hverdagens struktur, aktive indhold og personlige betydning, der er ergoterapeuternes helt centrale videns- og arbejdsområde. Ergoterapeuterne har fokus på hverdagslivets aktiviteter og er i stand til at dokumentere det via en fælles arbejdsprocesmodel og relevante undersøgelsesredskaber, som netop fokuserer på hverdagslivets aktiviteter.

Processen har medført at ergoterapeuterne nu yder den enkelte borger et mere kvalificeret tilbud. Det har ligeledes medført at fysio- og ergoterapeuter i Træningssektionen har fået styrket opmærksomheden på både egne og hinandens kernekompetencer og forskellige tilgange til løsning af borgerens problemstillinger.

Afslutning

Ikke alle resultater kan måles og vejes, men det er tydeligt, at ergoterapeutgruppen føler stolthed over de vinde, der blæser i Hillerød Kommunes Træningssektion, og at samarbejdet er præget af glæde og en kreativ tilgang til de udfordringer, de møder i det ergoterapeutiske arbejde.